

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

מִדְרָגָא לְדִרְגָא

יעֲנֹקִי הִיָּה יֵלֵד יִשְׂרָאֵל. מֶלֶךְ שֶׁל יַעֲנֹקִי הִיָּתָה מֶלֶךְ, לֹא הַסִּבְרִים וְהַבְּנוֹת וְסִבְרוֹת. אָמַר מֶה שֶׁרָאָה בְּלִי לִנְפֹחַ וּלְהַגְדִּיל, הַבִּין מֶה שֶׁהָבִין וְלֹא יוֹתֵר. שֶׁמַּחֲתוֹ גִּרְמָה שִׁידְעוּ בָּלָם: יַעֲנֹקִי הוּא יֵלֵד שְׁנֵתָן לְסִמּוֹ עָלָיו. אִין אֶצְלוֹ סְבוּבִים וְעֶרְבוּבִים...

לֹא אַרְבֵּי הַזְּמַן וְיַעֲנֹקִי נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה לְבַחֵן אֶת הַחֲבֵרִים הַנִּבְחָנִים מִשְׁנִיּוֹת בַּעַל פֶּה. לְאַחַר שֶׁרָאָה הַמֶּלֶךְ שִׁילְדִים אֲחֵרִים שְׂבוּחִינִים מִרְמָזִים וּמַגְלִילִים לְחֲבֵרֵיהֶם הַנִּבְחָנִים, יָדַע כִּי 'רַק יַעֲנֹקִי' יִשְׂרָאֵל רָאוּי וְהַגּוֹן לְהַמְנוֹת לְהִיּוֹת הַבּוֹחֵן בַּהִפְסָקָה. יַעֲנֹקִי הַבֵּיט בְּתוֹךְ הַמִּשְׁנִיּוֹת, הַיִּלְדִּים נִבְחָנוּ בְּמִרוּצָה פֶּרֶק אַחֵר פֶּרֶק בְּבִקְיָאוֹת. אֵף לֹא הִתְגָּאָה בְּתַפְקִידוֹ. לְהַפֶּה, חִיָּה אֶל כָּל אֶחָד בְּאַהֲבָה וְאָמַר תָּמִיד מֶלֶךְ טוֹבָה וּמְחֻזָּקָה.

מִסְפָּר חֲדָשִׁים עָבְרוּ. יַעֲנֹקִי שְׂבָחוּ תַלְמִידִים רַבִּים מִסִּכְתּוֹת רַבּוֹת, הֵחַל לְדַעַת גַּם מִשְׁנִיּוֹת בַּעַל פֶּה (!) כֵּן כֵּן. כָּלֵם נִפְעָמוּ לְרֹאוֹת - יַעֲנֹקִי הַתָּמִים וְהַפְּשׁוּט יוֹדֵעַ וּמַבִּין וְאֵף נִבְחָן. יִלְדִים שֶׁעֲדִין לֹא הִבִּינוּ אֶת כּוֹנֶנֶת הַתִּנְאִים נִגְשׁוּ לְשֹׂאֵל לְיַעֲנֹקִי אֶת הַסִּבְרִי הַמִּשְׁנָה, מִמֶּנּוּ שָׁמְעוּ אֶת הַמִּשְׁנָה מִתְחִלָּה עַד הַסּוֹף מִסְדֵּר בְּרוּר וּפְשׁוּט. מִקוֹמוֹ אֵף פַּעַם לֹא בָּלַט בְּקוֹל גָּדוֹל וּבִפְרָסוֹם, אוֹלָם בְּרוּר הִיָּה לְכָלֵם שְׂזוּהִי פָּנֵת יְקָרָה לְלִמּוּד וְהִבְנָה בִּישָׁר וּבְתֵם לֵב.

הֵתָם בְּיִשְׂרָאוֹת וּבִתְמִימוֹת הַלֵּךְ וְנַעֲשֶׂה הַגֶּאֱבִירָנִי שֶׁל כָּל הָעִיר. נָהוּל הָעִיר נַעֲשֶׂה תַּחַת מוֹצָא פִּי, וּבִרְבוֹת הַזְּמַן עָשֶׂה אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ מִיְנִיסְטִיר עַל כָּל הַמִּיְנִיסְטִירִישׁ!

נָשׁוּב לְחֲבֵרִים בִּפְתָּה יַעֲנֹקִי וְשֹׂאוֹל. בַּעַת הַחֲזָרָה קָם לוֹ יַעֲנֹקִי וְצִעַד אֶל הַמֶּלֶךְ כְּשֶׁשָּׂאֵלָה בְּפִיו. תוֹךְ כְּדֵי הִלִּיכְתוֹ לְמִקוֹמוֹ הָרִים דָּף מִהָאֶרֶץ, הַבֵּיט בּוֹ וְעֵינָיו נִפְעְרוּ בְּקִנְיָה.

כָּל הַסּוּגִיָּה נִכְתְּבָה בְּשׁוּרוֹת מְסֻדָּרוֹת עִם כְּתָב בְּרוּר וְקָרִיא. עַל כָּל שֶׂאֵלָה הִיָּה כְּתוּב מִסְפָּר וְהַדְּגִשָּׁה, עַל קוּשִׁיא הַדְּגִשׁ שׁוֹז קוּשִׁיא. הָרִאִיָּה נִכְתְּבוּ בְּצַבֵּעַ יָרֵק הַתְּשׁוּבוֹת וְהַתְּרוּצִים בְּצַבֵּעַ סָגֵל. כָּאֵב גָּדוֹל הִיָּה לוֹ לְרֹאוֹת זֹאת. "הֵיכָן אֲנִי וְהֵיכָן חֲבֵרִי. עַד שֶׁאֲנִי מִבֵּין מֶה הַחֲלוּק בֵּין שֶׂאֵלָה לְקוּשִׁיא, בֵּין מִשְׁנָה לְבִרְיָתָא. חֲבֵרִי מְטַפְסִים בְּמַעֲלָה הַמִּפְרָשִׁים, צוֹעֲדִים בְּדִרְכֵי הַלְמַדָּנִים הַחֲרִיפִים, לְאַבְנֵר יֵשׁ חֲדוּשִׁים עֲמָקִים, לְיוֹסֵלִיָּה יֵשׁ רֵאוּיּוֹת מְגֻמְרוֹת אַחֲרוֹת, יִצְחָק אוֹמֵר אֶת כָּל הַסּוּגִיא מִסְדֵּר פֶּרֶט אַחֵר פֶּרֶט בַּעַל פֶּה, וְאֲנִי אוֹי-אוֹי-אוֹי..."

אַךְ מִיד תִּפְסֵם אֶת עֲצָמוֹ. סָגַר אֶת יָדָיו חֲזָק, וְאָמַר לְעַצְמוֹ: "יַעֲנֹקִי אֵתָה חֲזָקוֹ" לֶךְ בְּדִרְכָּךְ זֶה וְתִשְׁמַח בִּידְעוֹת שְׁלָךְ! הִנֵּה כַּעַת שֶׂאֵלָתָ אֶת הַמֶּלֶךְ שֶׂאֵלָה וְהַבְנָתָ כָּבֵד אֶת הַשֶּׂאֵלָה הַשְּׁנִיָּה, תוּכַל לְשַׁבֵּת וּלְכַתֵּב זֹאת. תִּשְׁתַּדְּל שֶׁהַכְּתָב יִהְיֶה בְּרוּר..."

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה ט' - מחכם ותם (5)

ליצנות. ונעשה התם תכף גאבירנר
בתקף ועז.

ועתה, שנתרומם מזלו, ומזל מחכים,
ובא לו קצת הבנה, אף על פי כן לא
השתמש כלל בחכמתו, רק נהג
בתמימותו כבראשונה והנהיג את
המדינה בתמימות, באמת ובישר,
ועולה לא נמצא בו, ועל הנהגת
המדינה אין צריך שכל גדול
וחכמות, רק על פי הישר בתמימות.

כשבאו לפניו שנים לדין, היה אומר:
אתה זכאי ואתה חייב, כפי תמימותו
באמת, בלי שום ערמה ומרמה, וכן
נהג הכל באמת.

והיו אוהבים אותו המדינה מאד.
והיה לו יועצים אוהבים באמת,
ומחמת האהבה יעץ לו אחד: באשר
שבודאי בהכרח תהיה קרוא אל
המלך שתבוא לפניו, כי הלא כבר

בתוך כך נשלחו מסירות על
הגאבירנר, שהוא עושה עולות,
והעבירו המלך. ונתיעץ המלך, שטוב,
שיהיה גאבירנר איש תם, שיהתם
ינהג המדינה באמת וישר מחמת
שאינו יודע חכמות והמצאות.

ונמלך המלך לעשות את התם הנ"ל
גאבירנר, ושלח המלך פקדו
שהתם הנ"ל, ששלח אחריו, הוא יהיה
גאבירנר.

והוא צריך לנסע דרך העיר של
הגאבערניא, ויעמדו על השערים של
העיר, ותכף בבואו, יעכבו אותו
ויכתירו אותו בהתמנות הזאת,
שיהיה גאבירנר, וכן עשו.

ועמדו על השערים, ותכף בעברו
שם, עכבו אותו ואמרו לו, שהוא
נעשה גאבירנר. ושאל ואמר: רק בלי
ליצנות! השיבו לו: בודאי בלי שום

שֶׁלַח אַחֲרֶיהָ וְגַם הִדְרָה, שֶׁהַגַּאבִּירָנִיר
מִכָּרַח לָבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ,

וְעַל כֵּן אֶף־עַל־פִּי שְׁאַתָּה כָּשֶׁר מְאֹד,
וְלֹא יִמָּצָא בָּךְ שׁוֹם עוֹלָה בְּהִנְהָגָתָךְ
הַמְּדִינָה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ
בְּדַבָּרָיו לְנִטּוֹת בְּדַבָּרָיו לְצַד אַחֵר,
לְדַבֵּר חֻכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת אַחֲרִים, עַל כֵּן
נָאָה וְדֶרֶךְ־אַרְץ, שֶׁתּוֹכֵל לְהִשְׁיבוֹ;

עַל כֵּן טוֹב, שֶׁאֲלַמְּדָךְ חֻכְמוֹת
וּלְשׁוֹנוֹת. וְנִתְקַבַּל הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַתָּם
וְאָמַר: מָה אֲכַפֶּת לִי אִם אֲלַמֵּד חֻכְמוֹת
וּלְשׁוֹנוֹת?!

וְתִכְף עָלָה עַל דַּעְתּוֹ, שֶׁחֲבֵרוֹ הֶחָכָם
אָמַר לוֹ, שְׂאִי אֶפְשָׁר בְּשׁוֹם אַפֶּן שֶׁהוּא
יָבֹא עַל שְׁלוֹ, וְהִנֵּה עָתָה כָּבֵר בָּא עַל
חֻכְמָתוֹ.

אַחֲרֵיכֶן שֶׁלַח הַמֶּלֶךְ, שֶׁיָּבֹא זֶה
הַתָּם הַגַּאבִּירָנִיר אֵלָיו, וְנָסַע אֵלָיו.
וְדִבֵּר הַמֶּלֶךְ עִם הַתָּם בְּתַחֲלָה
מִהִנְהָגַת הַמְּדִינָה, וְהוּטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ
מְאֹד מְאֹד, כִּי רָאָה, שֶׁהוּא מְתַנְּהֵג
בִּישָׁר וְאַמֶּת גָּדוֹל, בְּלִי שׁוֹם עוֹלָה

וּמִרְמָה. אַחֲרֵיכֶן הִתְחִיל הַמֶּלֶךְ לְדַבֵּר
חֻכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת, וְהִשְׁיבוּ הַתָּם כָּרְאוֹי,
וְהוּטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ זֹאת בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר,
וְאָמַר: אֲנִי רוֹאָה, שֶׁהוּא חָכָם כָּזֶה,
וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן הוּא מְתַנְּהֵג בְּתַמִּימוֹת
כָּזֶה!

וַיִּיטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד. וּמִנֵּה
הַמֶּלֶךְ אוֹתוֹ, שֶׁיְהִיָּה מִיְנִיסְטֵר עַל כָּל
הַמִּיְנִיסְטֵרִישׁ.

וְצוּהָ לוֹ מְקוֹם מִיָּחָד, שֶׁשָּׁם יְהִיָּה
יְשִׁיבָתוֹ, וְצוּהָ, שֶׁיִּבְנֶה לוֹ חוּמוֹת נָאוֹת
וּמִפְּאֲרוֹת כָּרְאוֹי, וְנָתַן לוֹ כֶּתֶב עַל
הַתְּמַנּוֹת הַזֹּאת, שֶׁיְהִיָּה מִיְנִיסְטֵר,
כַּנֶּ"ל וְכֵן הָיָה, שֶׁבָּנוּ לוֹ בִּנְיָנִים, כַּנֶּ"ל,
בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁצּוּהָ הַמֶּלֶךְ, וְהָלַךְ
וְקִבַּל הַגְּדָלָה בְּתַקָּף.

שאלות לחידודא

בחן 38אך:

מעשה ט' מהכם ותם (5)

- ☐ למד רק לשונות בלי חכמות.
- ו. למה הוטב התם בעיני המלך מאוד מאוד?
☐ כי הוא מתנהג ביושר ואמת גדול.
☐ כי הוא מתנהג בתמימות על אף שהוא חכם.
☐ שתי התשובות נכונות.
- ז. למה מנה המלך את התם?
☐ לשר האוצר.
☐ לממלא מקומו.
☐ מיניסטר על כל המיניסטרים.
- ח. מה צוה המלך שיבנו לתם אחרי התמנותו?
☐ לבנות לו ארמון מפואר.
☐ לבנות לו בית פרטי גדול ומושקע.
☐ לבנות לו חומות נאות ומפארות כראוי.
- ט. האם למדת את המעשה השבוע?
☐ רציתי
☐ פעם
☐ פעמים

א. איזה עוד שליחות שלח המלך לתם?

- ☐ שלח לו מעטפה עם ממון.
- ☐ שהוא יהיה גאבירניר.
- ☐ שיבוא מהר לארמון המלך.
- ב. איך נהיה התם קצת בר הבנה?
☐ כי הוא התחיל ללמוד חכמות.
☐ כי חברו החכם לימד אותו חכמות.
☐ כי נתרומם מזלו ומזל מחכים.
- ג. איך הנהיג התם את המדינה?
☐ בתמימות, באמת וביושר.
☐ בחכמה ובתבונה.
☐ בישוב הדעת.
- ד. האם המדינה אהבו את התם (הגאבירניר)?
☐ אהבו אותו.
☐ שנאו אותו.
☐ אהבו אותו מאוד.
- ה. התם למד בסוף חכמות ולשונות?
☐ כן.
☐ לא.

בעומק המעשה

איזה ענין שמוזכר בחלק זה של המעשה, הזהיר רבינו ז"ל להתרחק מזה מאוד?
 ובאיזה עוד מעשה מוזכר הענין הנ"ל שהזהיר רבינו ז"ל להתרחק מזה מאוד?

תשובות על מעשה ט' מהכם ותם (4)

במה פעמים מוזכר כאן במעשה "תם"? 26

מי רץ? התם ומי חשב? האלף מי נסע? השלוחים של האלף ומי שחק? החכם
 מי שמח יותר ויותר? התם

דעם רבינ'ס
אעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה: בפקס - 1532-6519611 להודעות - 02-5345040 לקבלת הגליון באימייל - m025345040@gmail.com

